

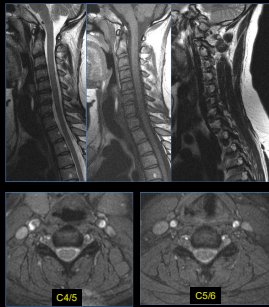
A gerincoszlop és gerincvelő daganatai

Várallyay Péter

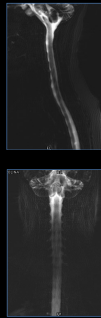
OMIII

- **Anatómia**
- **Vizsgálati módszerek**
- **Vizsgálati protokoll**
- **Patológia**
- **Differenciáldiagnosztika**

Anatómia - MR

- CC átmenet
- Csigolyák (jelintenzitás !)
- Discus
- LLA
- LLP
- Dura
- Subarachnoidális tér
- Gerincvelő
- Ideggöyk
- Epidurális tér
- Kisizület
- Lig. flavum
- Lig. inter-, supraspinosum
- Lig. nuchae
- Basivertebrális véna
- Ere

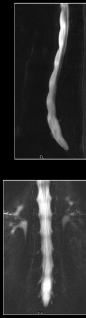
C4/5

C5/6

Anatómia - MR

- Csigolyák (jelintenzitás !)
- Discus (internuc cleft)
- LLA
- LLP
- Dura
- Subarachnoidális tér
- Conus
- Cauda equina
- Filum terminale (2mm)
- Ideggöyk
- Epidurális tér
- Kisizület
- Lig. flavum
- Lig. inter-, supraspinosum
- Basivertebrális véna
- Ere

L3/4

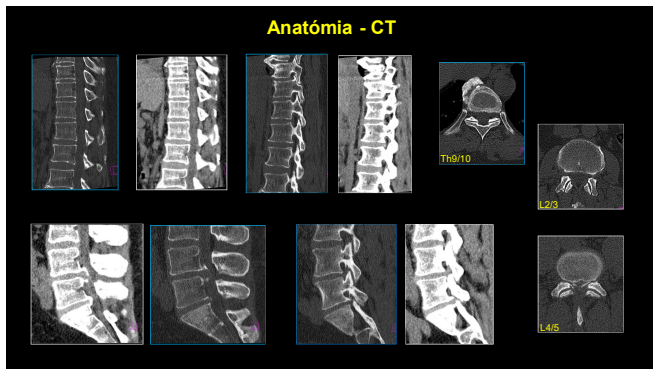
L5/S1

Normális spinális vénák

Anatómia - CT

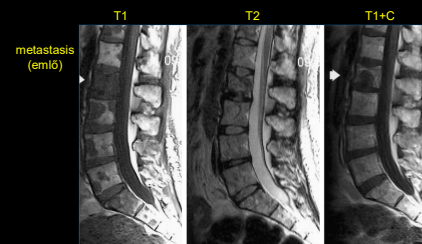
KÉPALKOTÓ VIZSGÁLATOK

- MR
- CT
- RÖNTGEN
  - FELVÉTEL
  - MYELOGRAPHIA
  - ANGIOGRAPHIA
- IZOTÓP (CSONT-SCAN), PET
- ULTRAHANG (CSECSEMŐK)

MR vizsgálat protokoll

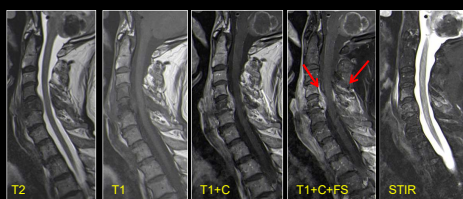
- T2-súlyozott sagittális (gyors SE)
- T1-súlyozott sagittális
- T2-súlyozott axialis
- STIR sagittális (axialis)
- T1-súlyozott axialis
- T2-súlyozott coronalis (paravertebrális patológia !)
- Gd i.v.
  - T1-súlyozott axialis, sagittális, (coronalis)
  - T1-súlyozott + zsír szupresszió
- Diffúzió-súlyozott
- In-phase - out-phase sagittális (benignus vs. malignus)
  - IP = W + F
  - OP = W - F signal drop - benignitás
- Dixon (in-phase + out-phase + water only + fat only)

MR-szekvenciák

- Intraosseális met. kimutatáshoz nem kell kontrasztanyag
- T1+C elfedheti a met.-eket
- Csont met. kutatáshoz T1 csak kontraszttal nem elegendő !

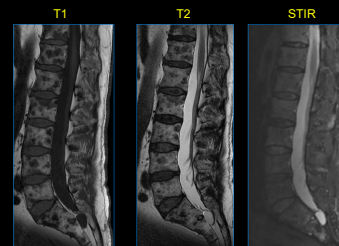
MR-szekvenciák

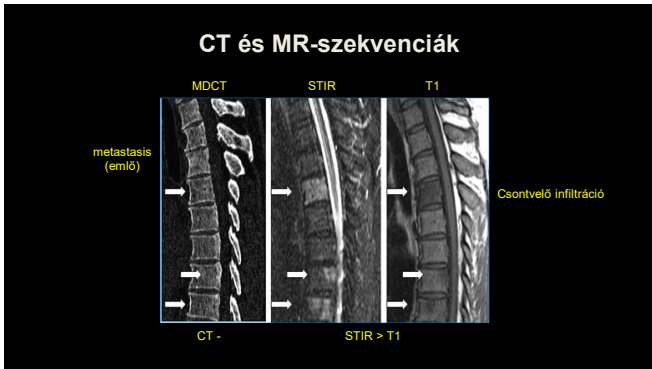
Metastasis

- kontrasztanyag indokolt ha epidurális és/vagy perivertebrális terjedés
- Ha adunk kontrasztanyagot akkor zsír szupresszióval érdemes

MR-szekvenciák

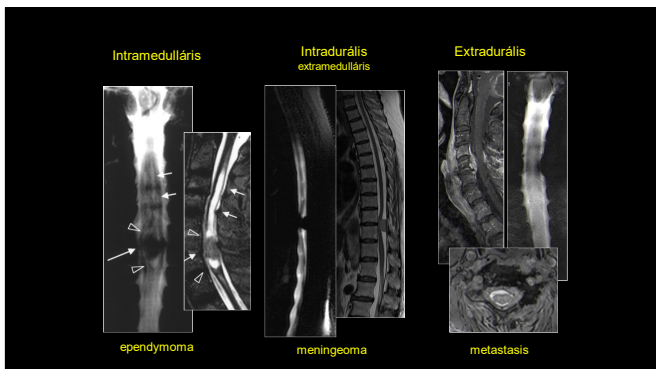
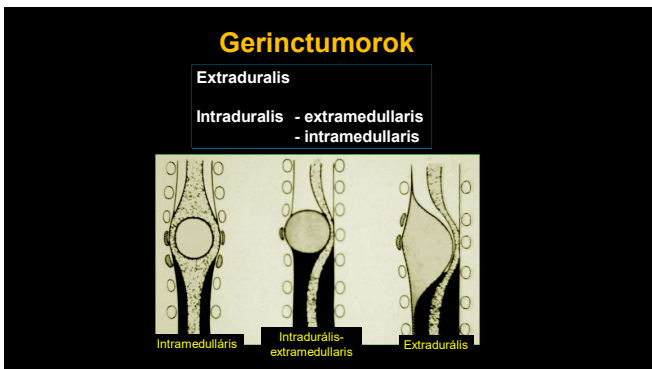
- Osteoblastic (prostata cc) met.: csökkent jelintenzitású góccok T1, T2 és ? STIR
- Csont met. kutatáshoz csak STIR nem elegendő: scleroticus góccok alig látszanak !!

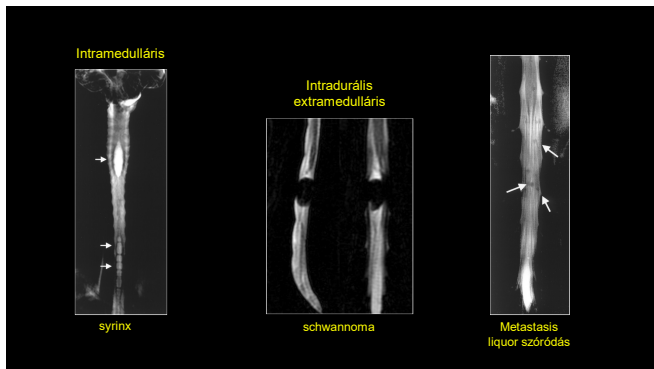

- ### A kontrasztanyag indokolt
- Epidurális tumor (terjedés)
  - Perivertebrális tumor (terjedés)
  - Intradurális térszűkítő folyamat
    - Intramedullaris tu.
    - Extradurális tu.
    - Leptomeningealis met. (liquor szóródás)
  - Spondylitis/spondylosdiscitis
  - Bizonytalan csigolya-folyamat
  - Postoperatív állapot
    - Heg vs. discushernia

- ### CT vizsgálat protokoll
- **Preop.** MR kiegészítéseként (csontos viszonyok, porózis mértéke, csontvelő ödéma – tumor elkülönítése, lyticus folyamat pontos kiterjedése)
  - Gerincosatoma szűkület: csontos v. lágyszöveti ?
  - **Postop.** fixálás kontroll (fémek helyzete !)
  - A kóros szakasz és alatta – felette min. 2-2 szegmentum
  - MPR rekonstrukciók 2-3 mm, 3D
  - CT myelographia: 3 g total jódi (max. 16,5 ml - 180 mg I/ml; vagy 10 ml - 300 mg I/ml), **Nem-ionos ka.** (Omnipaque).
-

- ### RTG vizsgálat protokoll
- AP + oldalirányú felvételek
  - ferde felvételek
  - funkcionális felvételek
-

Extraduralis tumorok

Primér benignus daganatok
 Haemangioma
 Osteoid osteoma (hátsó elemekben)
 Osteoblastoma (hátsó elemekben)
 Óriássejtes tumor (sacrum > csigolyák)
 Aneurysmás csontcysta (hátsó elemekben, pediculus)
 Osteochondroma (processus spinosus és transversus, kiszűlet)

Malignus tumorok
 Metastasis (emlő, tüdő, prostata) / gyerekekben (Ewing s., neuroblastoma, osteosarcoma)

Primér
 Myeloma multiplex, Plasmocytoma (csigolyatelek, epidurális terjedés)
 Chordoma (notochord, 85% basis+ sacrum)
 Osteo- és chondrosarcoma (matrix Ca), Ewing-sarcoma (erodált csigolya, nagy paravertélagyűrész)
 Lymphoma (csigolyák és epidurális tér, NHL 85%)
 Leukémia (ALL, AML, chloroma)
 Egyéb: Neuroblastoma (para-, intraspinalis), Sacro-coccygealis teratoma (csíra sejtjes)

Csont, epidurális tér, paraspinális lágyrészek

Csigolya haemangioma

Tipikus
 T2: polka dot sign
 T1: „curtain” sign
 epidurális terjedés

Atipikus, agresszív (több vasc. stroma)
 T1, T2, T1+C, STIR

Óriássejtes tumor osteoclastoma

Osteoblastoma
 T1, T1+C, T2

Aneurysmás csont cysta
 T2, T1

Osteoid osteoma
 T1, T2, reaktiv sclerosis, nidus

Oedema

Csigolya metasztázis

- PRIMER TUMOR**
  - tüdő
  - emlő
  - prosztata
  - vese, hólyag
  - melanoma
  - gastrointest
  - egyéb
- MET-hez hasonló**
  - lymphoma
  - myeloma multiplex

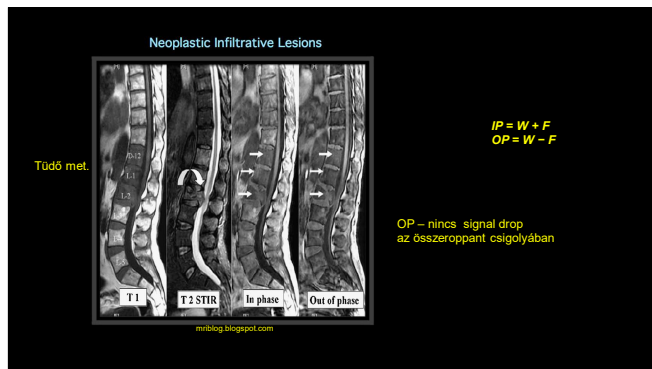
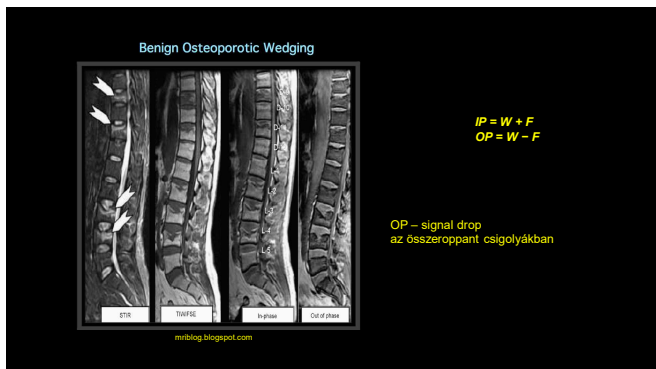
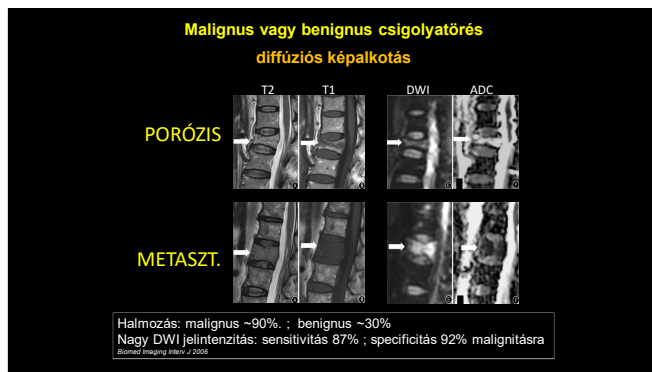
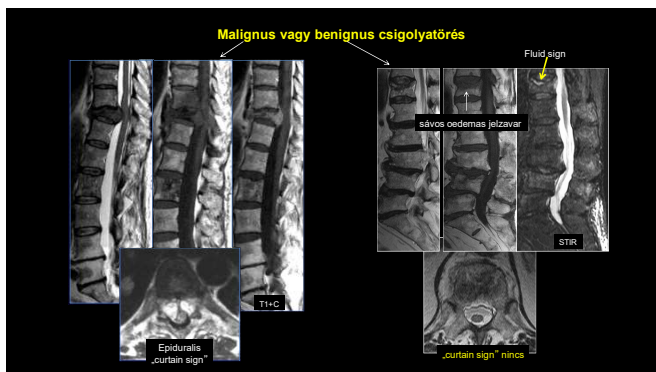
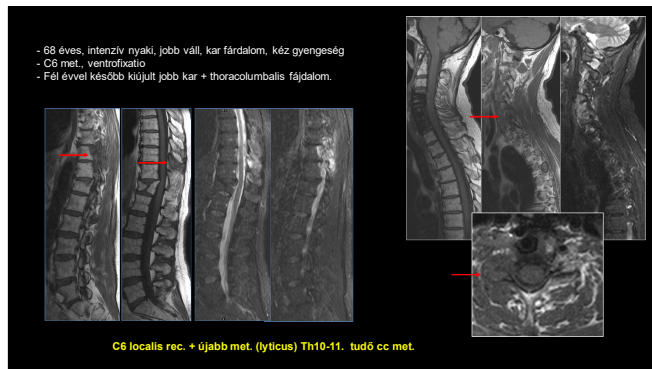
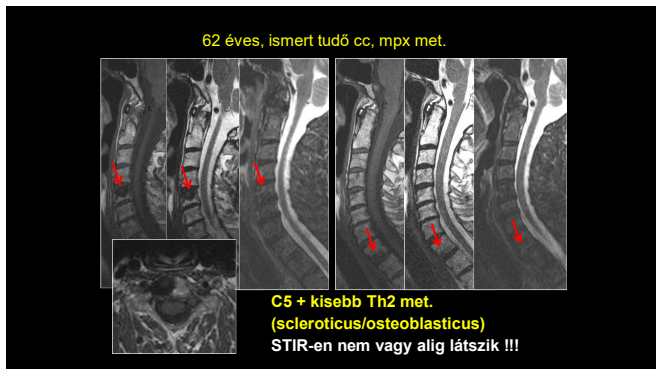
Mpx. Met.

Csigolya metasztázis

- Fokális lyticus
- Fokális scleroticus
- Diffúz inhomogén
- Diffúz homogén

- Csigolyatest hátsókontúr előbbolitosulás
- Pediculus és hátsó elemek involválása
- Zárólemezek relative épek
- Multiplex
- Lyticus: T1 hypo-, T2 inhomogén hyperintenzív
- Blasticus: T1 és T2 hypointenzív

• Paravertebrális lágyrész masszák
 • Epidurális terjedés

Csontvelő jelintenzitás !

norm.

T1 T2 STIR

Lymphoma (diffúz nagy B-sejtes)

Epidurális terjedés
Függöny jel

IRRADIÁCIÓ

Lymphoma miatt
nyaki irradiáció

Postirrad. csontvelő
zsíros degen.

SUGÁRTERÁPIA UTÁN

- TÚDÓTUMOR IRRAD.
- HÁTFÁJDALOM
- CSONTVELŐ ZSÍROS DEGENERÁCIÓJA
- EGY CSIGOLYÁBAN JELSZEGÉNYSÉG

~~METASZTÁZIS?~~

POSTIRRADIÁCIÓS INSUFF. FRAKTURA!

INSUFF. FRACTURA

prostatá tu. miatt kismedencei
besugárzás után

- IRRAD UTÁN 1-2 HÓNAP
- NAGYFOKÚ ZSÍROS DEGENERÁCIÓ
- ELVÉKONYODÓ TRABECULÁK
- TERHELT HELYEK
  - SACRUM – kismedencei tumorok
  - HÁTI GERINC – tüdő, mediastinum tu.
  - LUMB. GERINC – retroperit. nycs.
- DIFF. DG.: METASZTÁZIS !

Sacrum insuficiencia törés

Idős nő
Erős lumbosacralis
mk. lábba sugárzó
fájdalom

PARAPAREZIS ESETÉN SÜRGŐS MR !!!

TÚDÓTUMOR MET.

- Két hónapos hátfájdalom
- Paraparézis
- Majd csaknem plégia

Myeloma multiplex

Felnőttek leggyakoribb csontvelő tu.

Csont scintigr.: norm lehet !: osteoblast aktivitás hinyzik.
De FDG PET CT + !

vertebra plana

Plasmasejtek monoclonális prolif.

Myeloma multiplex

VERTEBRA PLANA diff dg.

- M • met, myeloma
- E • eosinophil granuloma, ewing sc
- L • lymphoma, leucemia
- T • trauma, TB

Myeloma multiplex

Plasma sejtek vol%-a túl alacsony a MR jel megváltoztatásához.

Csont scintil. norm. lehet !

multifokális

Diffúz infiltráció

Kis mértékű Közepes Nagy mértékű

Salt-pepper pattern

Stage I. Kis mértékű diff. infiltráció

Plasmocytoma

- Monoclonális plasmasejtes solter tu.
- Csont 70 %
- Extramedullaris 30 %
- 40-80 év
- met.-hez hasonló
- radioszenzitív

Lymphoma

- Csigolyák
- Epidurális tér
- Subarachnoideális tér
- Intramedulláris
- NHL 85%

intramedulláris

Intradurális-extramedulláris tumorok

A gerinctumorok ~ 55%-a!

i.v. kontrasztanyag!

- Meningeoma
- Schwannoma
- Neurofibroma
- Drop metastasis
- Dermoid, epidermoid

Ideghüvely tumorok

Meningeoma

- Középkorú nő
- Thoracalis
- Dural tail, csont erosio, méész lehet
- Intenzív halmozás
- 5% extradurális és 5% súlyzó forma!

T1+C

T1+C

T1+C

Schwannoma

- 30 éves kor fölött egyre gyakoribb
- Enyhe lumbalis predominancia
- Hátsó sensoros gyökök körül
- Kapszula, idegrostok nem futnak keresztül
- Intradurális-extramed 75%
- Kítágított foramen, súlyzó forma 15%
- 95% T2 hyperintenz
- „Target” megjelenés, halmozás
- Diff. Dg. Foraminális discus hernia?

T1+C

T1+C

C1/2 schwannoma

NF2

Mpx. schwannoma + meningeoma + ependymoma

Neurofibroma

- NF1 (von Recklinghausen)
- Scoliosis
- Báthol elfordulhat
- Csigolya erosio
- Multiplicitás
- Megvastagodott cauda rostrak
- Malignus elfajulás 4-11%
- Kapszula nélküli tu., idegrostok keresztül futnak

T1

T2

Dermoid

- Congenitális epithelialis inclusio tumor
- Ritka, de 1. éves korig az intradurális tumorok 20%-a
- Lehet intramedulláris is.
- Zsír jelintenzitás, lehet vegyes szerkezet
- Rupturálhat
- Dorsalis dermalis sinus ?

T1

T2

Drop metastasis

CNS primér tumor

- Mal. glioma
- Ependymoma
- Medulloblastoma, Germinoma
- Pineoblastoma,
- Plexus papilloma/cc.
- Lymphoma

nem CNS primér tu

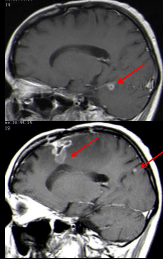
- tüdő
- emlő
- melanoma
- lymphoma
- leukémia

leptomeningeális szóródás + intramedullaris met.

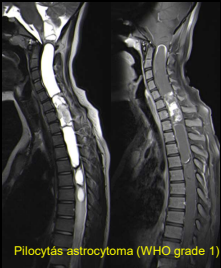
mamma cc.

Rec. + mpx met.

Intramedullaris tumorok

Ependymoma	50 - 65%	} 90-95%
Astrocytoma	36 - 54%	
Hemangioblastoma	3 - 4%	

Malignus astrocytoma
Glioblastoma
Ganglioglioma
Oligodendroglioma
Subependymoma
Lymphoma
Metastasis
Lipoma

Pilocytás astrocytoma (WHO grade 1)

- 12 éves
- évek óta nyakfájdalom
- gerincferdülés

Gyermekkorban scoliosis csak akkor idiopathiás, ha organikus (occult) ok ki van zárva !!!

MR !

RTG: gerincscatorna kitágulás lehet !

GYERMEKKORI INTRAMEDULLÁRIS TU.

- Progresszív kyphoscoliosis 32%
- Torticollis
- Gerinc fájdalom 48 % – éjszakai !
- neur. tünetek
  - motoros tünetek 65%
  - érzészavar 32 % (dysaesthesia)
  - veget. zavarok 32% (vizelet retenció !)

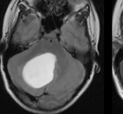
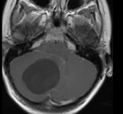
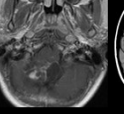
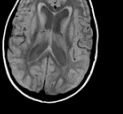

ISSPN guide to paed. neurosurg.

- 9 éves
- 3 hónapja mászkárdi leasett, nyakát beütötte
- pár hét múlva nyaki fájdalom, ferde fejtartás
- mín. nystagmus, **torticollis**
- papilla oedema
- acut MR, műtét

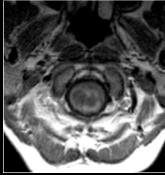

pilocytás astrocytoma

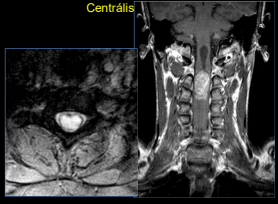

Astrocytoma - ependymoma

Exoentrikus

Centrális

Vér degradációs termékek
Elesőbbben határolt lehet

Nincs igazán biztos megkülönböztető morfológiai jellegzetesség

Ependymoma vs. Astrocytoma

idősebb kor	nagyobb szolid komponens
centrális lokalizáció	fokális kisebb halmozások
halmozás a szolid komp. nagyrészében	
syringohydromyelia (cysticus, centrális, nem halmozó fal)	
tumor cysta (halmozó fal)	
nem tumoros cysta (perifériás nem halmozó fal)	
vérzés nyomok	
cap sign	
jelintenzitás T2, T1	
cervicalis	thoracalis

Clin Radiol. 2014;Jan 01;123:35. Differentiation between intramedullary spinal ependymoma and astrocytoma: comparative MRI analysis.

Astrocytoma

- Altalában low grade fibrillaris v. pilocytás
- Gyerekkori leggyakoribb intramed. tu.
- Fájdalmas scoliosist okozhat
- Hosszu, gv. expansió, cervicalis>thoracalis>lumbalis
- többsége halmoz

progresszió →

Astrocytoma

Grade II.   Holocord astrocytoma

Intramedullaris GBM + szóródás

Ependymoma

- Cellularis - elsősorban cervicalis
- Myxopapillaris – lumbalis
- Felnőttkori leggyakoribb intramed. tu.
- Vérzés, cysta gyakori
- T2 hypoint. a tu. peremén (cap sign)
- Inhomogén halmozás

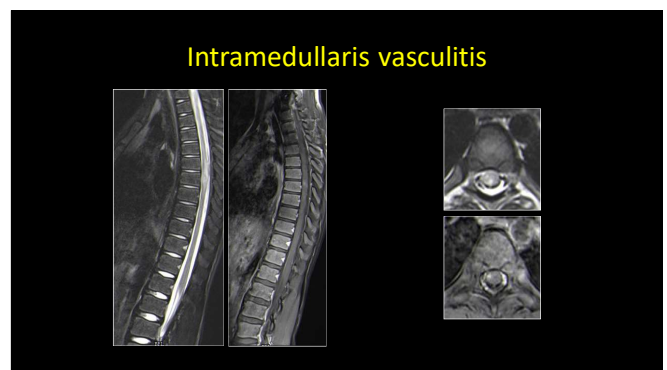
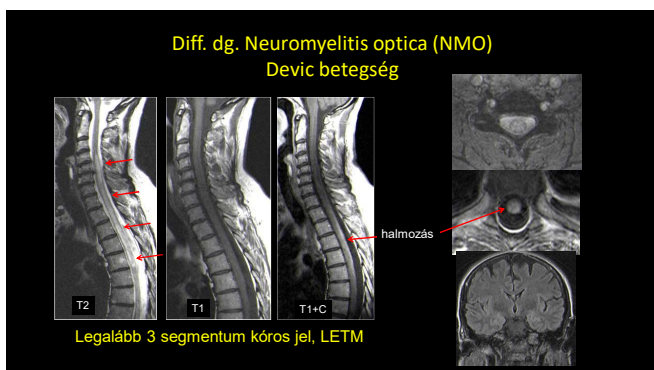
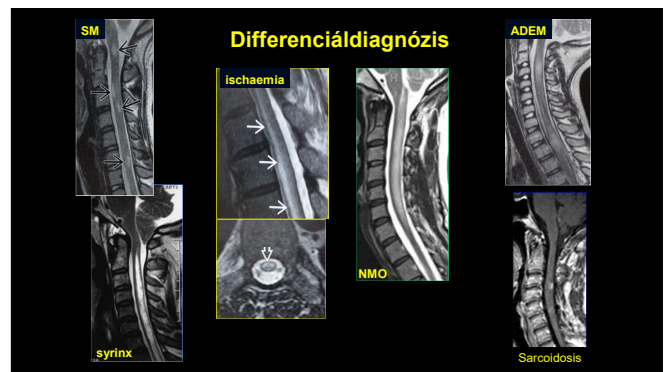
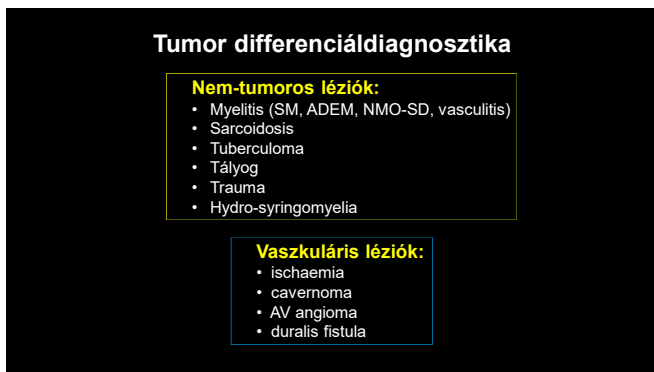
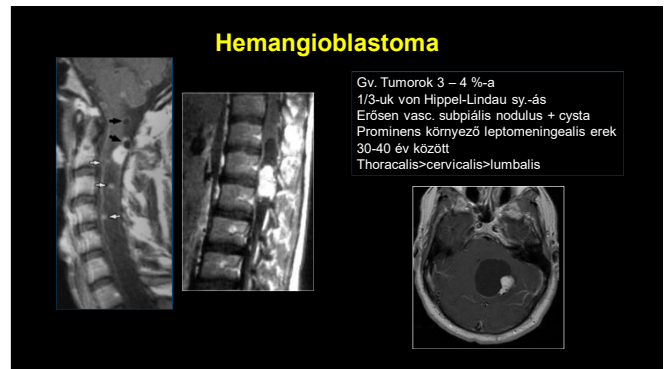
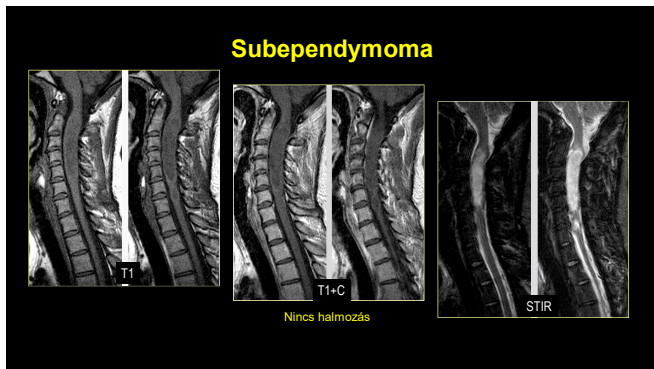
Ependymoma

- Csigolyák exkaváltak
- Foramenek kitágítottak

Myxopapillaris, who grade I. Ritkán szóródhat!

Disszemináció: liquor szóródás

- Conus, filum terminale
- Ebben a régióban a primér tu-ok 90%-a
- Modellálja, erodálja a csontot
- Vérzés, cystás degeneráció

Diff. dg. Spinalis DAVF

66 éves
Lassan progressiózó
paraparesis
Köldöktől dist. zsibbadás

Fistula a radicularis artéria és a radiculomedullaris véna között!
Általában az idegyök dura hüvelyben

<http://neuroangio.org>

Spinális durális AV fistula

- 55 éves
- Lassan progressiózó paraparesis

T2 hyperintensitás + progresszív myelopathia (paraparesis): keresni kell a kóros ereket !!!

Diff. dg. cavernoma

Intradurális AVM

- 13 éves
- Komplex: motoros, szenz. és veg. spinális tünetek

Syrinx

23 éves
Disszociált
érezészavar

50 éves, nyaki fájdalom, kar és láb zsibbadás, fájdalom, gyengeség.

preop.

Intradurális extramedullaris tumor
meningeoma

postop.

Kis residuum + liquorgyűlem

Epidurális akut purulens gyulladás

- 14 éves
- Has fájdalom, alsó has és alsó végtag érzészavar
- 1-2 nap alatt fokozódó paresis majd plegia

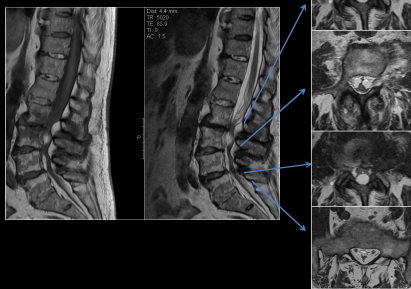

Liquor hypotenzió

- 31 éves férfi
- 2 hete heves nyaki fájdalom + imbolgó szédülés + hányinger + hányás
- Láztalan, mening. jel nincs
- Fekve fájdalom csaknem megszűnik.
- Álló helyzetben panaszok megjelennek

Súlyos deg. + Epidurális lipomatosis

Köszönöm a figyelmet